

Lupa tekijänoikeuslain (404/61) suojaamien teosten ja julkaisujen osittaiseen kopiointiin ja käyttöön opetuksessa ja oppilaitoksen hallintotoiminnassa.

1 § Lupaehtojen soveltamisala

Nämä lupaehdot koskevat teosten Suomessa tapahtuvaa kopiointia ja kopioiden käyttöä

- varhaiskasvatuksessa,
- esi- ja perusopetuksessa,
- lukiokoulutuksessa,
- ammatilliseen perustutkintoon johtavassa ja valmentavassa koulutuksessa sekä
- tällaista opetusta antavien oppilaitosten hallintotoiminnassa.

Nämä lupaehdot eivät koske maksullista kurssi- ja koulutustoimintaa eivätkä sellaisia kopioita, joista opiskelijalta peritään erillinen maksu tai muu korvaus.

2 § Luvan piirissä olevat teokset

Tällä luvalla saa jäljempänä olevin ehdoin kopioida osittain

- kotimaisia ja ulkomaisia kirjoja ja muita painettuja julkaisuja sekä niihin sisältyviä kuvia,
- artikkeleita sanoma- ja aikakauslehdistä sekä tieteellisistä julkaisuista,
- nuotteja, laulun sanoituksia ja nuottijulkaisuja,
- RT-kortteja ja SFS-standardeja,
- luetteloita ja tietokantoja,
- sähköisessä muodossa julkaistuja kirjallisia teoksia (sähkökirjoja), kuten kaunokirjallisia teoksia tai tietokirjoja, ja niihin sisältyviä kuvia, ellei käyttöoikeussopimuksesta, lisenssistä tai näistä lupaehdoista muuta johdu, sekä
- oikeudenhaltijan suostumuksella internetissä yleisön saataville saatettuja teoksia.

Lupa koskee kohdassa 4 olevin poikkeuksin kaikkien niiden alojen teoksia, joilla Kopioston jäsenjärjestöt toimivat. Kopioston jäsenjärjestöt on lueteltu lupaehtojen lopussa.

Näissä lupaehdoissa *teoksella* tarkoitetaan tekijänoikeuslain suojaamaa kirjallista ja kuvataiteellista teosta sekä graafisessa ilmenemismuodossa olevaa sävellysteosta, tekijänoikeuslain 49a §:n tarkoittamaa valokuvaa ja tekijänoikeuslain 49 §:ssä tarkoitettua luetteloa tai tietokantaa sekä näiden osaa.

Sävellysteoksella tarkoitetaan painetussa tai sähköisessä muodossa olevaa nuottia, tabulatuuria, laulun sanoitusta, sävellettyä tekstiä tai muuta vastaavaa sävellysteoksen luettavaa notaatiota.

Oikeudenhaltijalla tarkoitetaan tekijää, kustantajaa tai muuta teoksen tekijänoikeuden haltijaa.

Oikeudenhaltijat voivat liittää kopiointiluvan piiriin sellaisia teoksia tai julkaisuja, jotka eivät siihen muutoin kuuluisi. Tiedot näistä teoksista ja julkaisuista löytyvät Kopioston verkkosivuilta www.kopiosto.fi/lupaaniitetytaineistot.

3 § Sallitut käyttötarkoitukset

Kopioita saa käyttää tavanomaisen opetus- ja oppimateriaalin lisämateriaalina, osana opettajan itse laatimaa materiaalia ja opiskelijan tekemää projekti- tai harjoitustyötä sekä oppilaitoksen sisäisessä hallintotoiminnassa.

Lupa koskee kopiointia ja kopioiden käyttöä, joka tapahtuu opettajan tai muun luvansaajan henkilökunnan toimesta, johdolla tai aloitteesta.

Tällä luvalla kopioita ei saa jakaa tai julkaista internetissä tai käyttää muussa julkaisu- tai toiminnassa. Kopioita ei myöskään saa käyttää painettujen tai sähköisten kustannettujen oppimateriaalien tai tuotteiden kanssa kilpailevassa tai niitä korvaavassa toiminnassa, esimerkiksi luomalla opetusta palvelevia aineistopankkeja.

4 § Kopiointiluvan ulkopuolella olevat teokset ja aineistot

Kopiointiluvalla ei saa kopioida

- työ-, harjoitus- ja vastauskirjoja,
- kansainvälisiä standardeja,
- audiovisuaalisia teoksia ja äänitallenteita, kuten äänikirjoja, musiikkia, elokuvateoksia ja radio- ja tv-ohjelmia,
- tietokoneohjelmia,
- yksityishenkilöiden välistä viestintää varten sosiaalisessa mediassa, kuten keskustelupalstoilla, blogeissa tai kuvanjakopalveluissa, jaettuja teoksia,
- teoksia tai aineistoja, joiden käyttöoikeus perustuu muuhun sopimukseen tai lisenssiin, esimerkiksi sähköiset oppimateriaalit tai Creative Commons -lisenssi, eikä
- teoksia tai julkaisuja, joiden kopioinnin ja käytön kopiointiluvalla oikeudenhaltija on kieltänyt ja ilmoittanut kiellon Kopiostolle. Tiedot tällaisista teoksista tai julkaisuista löytyvät Kopioston verkkosivuilta www.kopiosto.fi/kieltolistat.

5 § Kuinka paljon saa kopioida

PAINETUT JULKAISUT

Opettaja, opiskelija tai muu oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva saa saman luku- tai koulutuskauden aikana samaa opetusryhmää varten kopioida samasta painetusta julkaisusta

- valokopioimalla tai vastaavalla menetelmällä enintään 20 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin puolet julkaisusta.
- skannaamalla tai vastaavalla menetelmällä
  - varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa enintään 5 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin puolet julkaisusta ja
  - lukio- ja ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa enintään 15 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin 15 % julkaisusta.

Painetulla julkaisulla tarkoitetaan paino- tai vastaavalla tekniikalla valmistettuja julkaisuja, kuten yksittäisiä lehtiä tai kirjoja.

Opetusryhmällä tarkoitetaan samaan opetustilanteeseen samanaikaisesti osallistuvaa joukkoa opiskelijoita, esimerkiksi luokkaa tai useamman luokan ryhmää.

Varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa oppilaskäytössä olevasta oppikirjasta saa kuitenkin skannata lukukauden aikana samaa opetusryhmää varten enintään 20 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin puolet julkaisusta.

Oppilaskäytössä olevalla oppikirjalla tarkoitetaan painettua julkaisua, joka on hankittu jokaiselle opetusryhmän opiskelijalle.

Kopioita saa valmistaa opetettavana olevien opiskelijoiden lukumäärän verran sekä muutaman kappaleen itseään varten.

DIGITAALISET JULKAISUT JA TEOKSET

Opettaja, opiskelija tai muu oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva saa saman luku- tai koulutuskauden aikana samaa opetusryhmää varten

- tulostaa samasta digitaalisesta julkaisusta enintään 20 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin puolet julkaisusta
- kopioida samalta verkkosivustolta enintään 20 kuvaa tai 20 tulostettuna A4-kokoa vastaavaa sivua ja
- kopioida samasta sähkökirjasta
  - varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa enintään 5 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin puolet julkaisusta ja
  - lukio- ja ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa enintään 15 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin 15 % julkaisusta.

Opettaja saa tulostaa kuitenkin omaan työkäyttöönnsä kokonaisen opettajanoppaan tai vastaavan ohjeistavan julkaisun.

Digitaalisella julkaisulla tarkoitetaan digitaalisessa muodossa julkaistua sekä oikeudenhaltijan suostumuksella internetissä yleisön saataville saatettuja teoksia.

NUOTIT JA MUUT SÄVELLYSTEOKSET

Sävellysteoksia sisältävästä julkaisusta saa kopioida, tulostaa ja skannata enintään 10 sivua, ei kuitenkaan enempää kuin puolet julkaisusta.

Nuotteja ja laulujen sanoituksia saa kopioida esityksiä tai niihin valmistautumista varten ainoastaan silloin, kun on kyse esittämisestä

- tavanomaisen opetustilanteen yhteydessä tai
- oppilaitoksen järjestämässä maksuttomassa tilaisuudessa, jossa yleisönä on pääasiassa oppilaitoksen henkilökuntaa, opiskelijoita ja heidän läheisiään.

Kuoro-, yhtye-, ja orkesterinuotteja saa kopioida vain musiikin teoria-aineiden opetusta varten. Kyseisistä nuoteista saa valmistaa harjoituskopiot vain siinä tapauksessa, että kaikilla esiintyvän ryhmän jäsenillä on käytössään myös alkuperäiset nuotit.

TYÖ-, HARJOITUS- JA VASTAUSKIRJOJEN KOPIOINTI ETÄOPETUKSESSA

Työ-, harjoitus- ja vastauskirjasta saa etäopetuksessa kopioida ja välittää tarvittavan osan tehtävän tarkistamista varten.

Etäopetuksella tarkoitetaan tieto- ja viestintäteknikalla tuettua opetusjärjestelyä, jossa opiskelija osallistuu opetukseen joko samanaikaisesti tai eriaikaisesti fyysisesti eri paikasta kuin opettaja.

Opiskelija saa lähettää laatimansa vastauksen opettajalle tarkistamista varten postitse, sähköpostilla tai tallentamalla suljettuun verkkoon. Opettaja saa kopioida vastauskirjaan sisältyvän mallivastauksen ja lähettää sen opiskelijalle postitse, sähköpostilla tai tallentamalla suljettuun verkkoon. Opiskelijalla ja opettajalla tulee olla hallussaan kyseinen kirja. Työ- tai harjoituskirjasta saa kopioida vain ne osat, joihin vastaus on laadittu tai jotka ovat tarpeen opiskelijan tekemän tehtävän tarkistamiseksi.

MUUT KOPIOINNIN LAAJUUTTA KOSKEVAT EHDOT

Edellä mainittuja sivumääriä ei saa ylittää silloinkaan, kun kopiointi samasta julkaisusta samaa opetusryhmää varten tapahtuu saman luku- tai koulutuskauden aikana useassa erässä.

Mikäli kopiointi kohdistuu painetussa julkaisussa yksittäisellä sivulla olevaan kuvaan, artikkeliin tai vastaavaan, sen kopiointi katsotaan yhden sivun laajuiseksi kopiointiksi. Myös verkkosivustolla olevan yksittäisen kuvan kopiointi lasketaan yhden sivun kopiointiksi.

SFS-standardeja tai niitä sisältävästä julkaisusta tai julkaisun kokonaissivumäärästä saa kopioida enintään 10 %, ei kuitenkaan samasta julkaisusta enempää kuin 20 sivua. Tämä lupa ei koske tilannetta, jossa kopiointin kohteena on yksistään standardin ydinosa, kuten olennainen taulukko, kuva tai muu vastaava.

6 § Kopioiden käyttö opetuksessa

Kopioita saa

- jakaa opetusryhmälle paperikopioina ja tulosteina;
- liittää osaksi itse tekemäänsä opetusmateriaalia sekä opiskelijan tekemää projekti- tai harjoitustyötä;
- tallentaa suljettuun verkkoon tai muulle tallennusalustalle vain sen opetusryhmän saataville, jota varten kopiot on valmistettu;
- näyttää, heijastaa tai muulla tavoin esittää opetustilanteessa läsnä oleville opiskelijoille tai oppilaitoksen järjestämässä maksuttomassa tilaisuudessa, jossa yleisönä on pääasiassa oppilaitoksen henkilökuntaa, opiskelijoita ja heidän läheisiään;
- antaa toisen opettajan käytettäväksi, mikäli opettajat tekevät yhteistyötä opetustilanteessa.

Suljetulla verkolla tarkoitetaan tietoverkkoa tai tallennusalustaa, johon on pääsy vain oppilaitoksen rekisteröidyillä käyttäjillä kuten opettajilla ja opiskelijoilla.

Tällä luvalla valmistetut kopiot saavat olla opetusryhmän saatavilla varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa lukuvuoden ajan ja lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa kurssin tai vastaavan opetuskokonaisuuden ajan, mukaan lukien loppukoulutelu.

Opettaja saa säilyttää tekemänsä kopiot myöhempää lupaehtojen mukaista käyttöä varten siten, että ne ovat vain hänen itsensä saatavilla. Kopioiden ottaminen uudelleen lupaehtojen mukaiseen käyttöön katsotaan aineiston uudeksi käyttökäytöksi.

7 § Kirjallisten teosten kääntäminen osana opetusta

Opettaja tai opiskelija saa osana opetusta kääntää kirjallisen teoksen tai sen osan toiselle kielelle, lukuun ottamatta sävellysteosten sanoituksia. Tällä luvalla ei saa kääntää teoksia tai niiden osia muuhun tarkoitukseen.

Opettaja tai opiskelija saa tallentaa ja välittää tekemänsä käännöksen siten, että se on opettajan ja muiden opetusryhmän opiskelijoiden saatavilla silloin, kun se on välttämätöntä harjoitustyön toteuttamiseksi, tulostamiseksi tai tarkistamiseksi.

Tämän luvan nojalla tehtyä käännöstä ei saa julkaista tai käyttää muussa tarkoituksessa.

8 § Teosten muuntelu osana opetusta

Tämän luvan nojalla tehtyyn kopioon opettaja tai opiskelija saa lisätä korostus-, huomio- tai vastaavia merkintöjä jonkin opetettavan asian havainnollistamiseksi.

Osana opetustilannetta opettaja tai opiskelija saa harjoitustyönä muunnella kopiointiluvan piiriin kuuluvia teoksia silloin, kun teoksen muuntelu on tarpeen jonkin opetuskokonaisuuden opettamiseksi.

Tämä muuntelu-oikeus ei koske kustannettuja oppimateriaaleja eikä sävellysteoksia. Muuntelussa tulee huomioida tekijänoikeuslain mukaiset tekijän moraaliset oikeudet sekä yksilön oikeus omaan kuvaan.

Tämän luvan nojalla tehdyn muunnelman saa esittää ainoastaan opetustilanteessa läsnä olevalle opetusryhmälle. Opiskelija saa tallentaa ja välittää tekemänsä muunnelman siten, että se on vain opettajan ja muiden opetusryhmän opiskelijoiden saatavilla, kun se on välttämätöntä harjoitustyön toteuttamiseksi, tulostamiseksi tai tarkistamiseksi.

Tämän luvan nojalla tehtyä muunnelmaa ei saa julkaista tai käyttää muussa tarkoituksessa.

9 § Opetustilanteesta tehty tallenne

Opetustilanteesta tehtävään tallenteeseen saa tallentaa opetustilanteesta näytetyt tai esitetyt teokset. Tallenteeseen sisältyvät teokset saa välittää samanaikaisesti muualla opetukseen osallistuville opetusryhmän jäsenille suljetun verkon välityksellä tv-kuvana tai vastaavana sekä tallentaa suljettuun verkkoon siten, että tallenne on vain sen opetusryhmän saatavilla, jolle oppitunti ja tallenne on tarkoitettu.

Tallenne saa olla suljetussa verkossa varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa lukuvuoden ajan ja lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa kurssin tai vastaavan opetuskokonaisuuden ajan, mukaan lukien loppukuulustelu.

Opettaja saa säilyttää tekemänsä tallenteet myöhempää lupaehtojen mukaista käyttöä varten siten, että ne ovat vain hänen itsensä saatavilla. Kopioiden ottaminen uudelleen lupaehtojen mukaiseen käyttöön katsotaan aineiston uudeksi käytöksi.

10 § Kopiointi ja kopioiden käyttö oppilaitoksen hallintotoiminnassa

Oppilaitoksen hallintotoimintaa varten saa jäljempänä olevin ehdoin

- kopioida, skannata tai muulla tavalla digitoida samasta painetusta julkaisusta enintään 20 sivua, kuitenkin enintään puolet julkaisusta;
- tulostaa tai kopioida samalta verkkosivustolta enintään 20 kuvaa tai tulostettuna A4-kokoa vastaavaa sivua;
- kopioida, skannata tai muulla tavalla digitoida enintään 10 sivua sävellysteoksia sisältävästä julkaisusta, kuitenkin enintään puolet julkaisusta.
- kopioida, skannata tai tulostaa kokonaisen sanoma- tai aikakauslehdestä julkaistun artikkelin. Samasta lehdestä saa kopioida useamman artikkelin, ei kuitenkaan yli puolta lehden toimitetusta sisällöstä.

Hallintotoiminnalla tarkoitetaan oppilaitoksen sisäistä valmistelu-, päätöksenteko-, tiedotus-, suunnittelu-, arkistointi- ja muuta vastaavaa toimintaa.

Hallinnollista käyttöä varten valmistetut kopiot saa

- jakaa oppilaitoksen henkilökunnalle paperikopioina tai tulosteina,
- välittää henkilökunnalle sähköpostilla,
- liittää osaksi luvansaajan hallinnollista käyttöä varten tehtyä esitystä tai materiaalia,
- tallentaa suljettuun verkkoon siten, että ne ovat vain oppilaitoksen henkilökunnan saatavilla,
- esittää oppilaitoksen sisäisessä tiedotus- ja koulutusikäytössä, jossa on läsnä vain oppilaitoksen henkilökuntaa.

Digitaalisen kopioinnin lupa oppilaitoksen hallintotoiminnassa ei koske kohdassa 4 lueteltujen teosten ja aineistojen lisäksi tietokantoja, luetteloita, tutkimusraportteja tai muita vastaavia selvityksiä eikä ulkomaisia sarjakuvia. *Ulkomaisella sarjakuvalla* tarkoitetaan alun perin muualla kuin Suomessa julkaistuja sarjakuvia.

11 § Julkaisu- ja tekijätiedot

Kopioon tai sen yhteyteen on merkittävä tekijä- ja julkaisutiedot hyvän tavan mukaisesti. Kopioyhdistelmässä tulee olla maininta kaikista käytetyistä teoksista.

12 § Muut kopiointiehdot

Kopioita saa tehdä alkuperäisestä julkaisusta, oikeudenhaltijan suostumuksella internetissä yleisön saataville saatetusta teoksesta tai muusta laillisesta lähteestä.

Oppilaitos on velvollinen varmistamaan, että sen käyttämä tietoverkko täyttää näiden lupaehtojen määritelmän suljetusta verkosta.

Kopioidun teoksen sisältöä tai kopioinnista syntyneitä tiedostoja ei saa muunnella tai muuttaa muissa kuin kohtien 7 ja 8 sallimissa tilanteissa.

Kopioita ei saa tallentaa osaksi tietokantaa tai aineistopankkia.

Kopioista ei saa periä maksua eikä niitä saa tarjota myytäväksi.

13 § Kopioiden raportointi

Kopiosto tiedottaa oppilaitoksia, miten kopiointiluvalla tehdyt digitaaliset kopiot voidaan raportoida. Raportointitietoa käytetään korvausten jakamiseksi oikeudenhaltijoille.

14 § Tarkastusoikeus

Kopiostolla tai sen määräämällä taholla on oikeus tarkastaa oppilaitoksen käyttämille tallennusalustoille ja suljettuun verkkoon kopiointiluvalla tehdyt kopiot sekä muut kopiointijärjestelyt. Lisäksi Kopiostolla on oikeus pyytää luvansaajalta selvitys kopiointiehtojen soveltamisesta luvansaajan toiminnassa.

15 § Kopioston vastuu

Kopiosto vastaa niistä perustelluista korvausvaatimuksista, joita Kopiostoon tai sen jäsenjärjestöön kuulumaton oikeudenhaltija

esittää kopiointiluvan voimassaoloaikana tapahtuneesta ja näiden lupaehtojen mukaisesta kopioinnista.

16 § Lupaehtojen vastainen toiminta

Kopiostolla on oikeus peruuttaa luvansaajalle myönnetty lupa välittömin oikeusvaikutuksin, mikäli luvansaaja ei noudata lupaehtoja.

17 § Luvan voimaantulo

Näiden lupaehtojen mukainen lupa on voimassa valtion kanssa sovitun sopimuksen mukaisesti. Mikäli luvan voimassaolossa tai sisällössä tapahtuu muutoksia, Kopiosto tiedottaa asiasta yhdessä valtion kanssa sopimuksen piirissä olevia oppilaitoksia.

18 § Lupaehtojen voimassaolo

Nämä lupaehdot ovat voimassa toistaiseksi 1.1.2019 alkaen.

JÄSENJÄRJESTÖMME

Aikakauslehtien Liitto ry
Aikakauslehtien Päätoimittajat ry (Apy)
AKAVA ry
Animaatiokilta ry
Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry
Finlands svenska författareförening rf (FSF)
Finlands Svenska Skådespelarförbund rf (FSS)
Finnfoto – Suomen valokuvajärjestöt ry
Freelance Ohjelmatyöntekijät ry (FOT)
Kuvittajat ry
Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry (LP)
Paikallislehtien Päätoimittajayhdistys ry (PPY)
Päätoimittajien yhdistys ry (PTY)
Radio- ja televisioimittajien liitto ry (RTTL)
Sanomalehtien Liitto ry
Sarjakuvantekijät ry
Suomen arvostelijain liitto ry (SARV)
Suomen elokuva- ja mediatyöntekijät SET ry
Suomen Elokuvaajien Yhdistys ry (F.S.C.)
Suomen Elokuvaohjaajaliitto SELO ry
Suomen Journalistiliitto ry (SJL)
Suomen Kirjailijaliitto ry
Suomen Kustannusyhdistys ry (SKY)

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto ry (SKTL)
Suomen Musiikintekijät ry
Suomen Musiikkikustantajat ry
Suomen Muusikkojen Liitto ry (SML)
Suomen Nuorisokirjailijat ry
Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat ry
Suomen Näyttelijäliitto ry
Suomen Radio- ja TV-selostajat ry
Suomen Säveltäjät ry
Suomen Taiteilijaseura ry (STS)
Suomen tanssi- ja sirkustaitelijat ry (STST)
Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry (STOD)
Suomen Tekniset Kustantajat ry (STEK)
Suomen tiedekustantajien liitto ry
Suomen tiedetoimittajain liitto ry
Suomen tietokirjailijat ry
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
Taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö Forum Artis ry
Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme ry
TV-kuvaajat ry
Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry
Visuaalisen viestinnän suunnittelijoiden järjestö Grafia ry